

Informatívna správa o činnosti SO/RO pre ROP v programovom období 2007 – 2013

Rok 2013 bol posledným rokom sedemročného rozpočtového rámca Európskej únie. Toto programové obdobie prinieslo so sebou zmenu v rámci nastavenia systému implementácie Regionálneho operačného programu (ROP), a to zriadením sprostredkovateľských orgánov (SO/RO) na úradoch samosprávnych krajov. ROP je určený prevažne pre verejný sektor a je zameraný na rekonštrukciu alebo výstavbu občianskej infraštruktúry. Oblasť podpory pre regionálne cesty, regeneráciu sídiel a cestovný ruch sú v kompetencii SO/RO, ostatné oblasti, napr. školstvo, kultúrne a sociálne zariadenia sú implementované priamo Riadiacim orgánom (RO), ktorým je Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky.

Po poslednej revízii ROP je celková finančná alokácia 1 828 mil. EUR (bez spolufinancovania žiadateľa), z toho na realizáciu všetkých opatrení v Košickom samosprávnom kraji bolo vyčlenených 250,31 mil. EUR (suma nezahŕňa prioritnú os Technická pomoc a Európske hlavné mesto kultúry).

Odbor implementácie SO/RO pre ROP má za sebou šesť mimoriadne zložitých rokov, charakterizovaných najmä budovaním administratívnych kapacít, zabezpečením materiálneho technického vybavenia a dôslednou a efektívnou implementáciou zverených kompetencií. Na základe Splnomocnenia o delegovaní právomocí oprávnení žiadateľa po vyhlásení výzvy predkladali dokumentáciu na SO/RO, kde sa žiadosť o poskytnutie nenávratných finančných prostriedkov formálne skontrolovala, odborne vyhodnotila a pre schválené žiadosti bol pripravený návrh zmluvy o poskytnutí nenávratných finančných prostriedkov. Po podpise zmluvy nasledovala kontrola verejného obstarávania a projekt sa postupne dostal do samotnej realizácie – prijímateľ zasielal na SO/RO žiadosti o platbu, monitorovacie správy a v prípade potreby aj žiadosti o zmeny projektov.

Úlohy vyplývajúce zo Splnomocnenia o delegovaní právomocí zabezpečuje odbor implementácie SO/RO dvoma referátmi. Projektoví manažéri referátu implementácie projektov vykonávajú činnosti súvisiace s podaním žiadosti o NFP, realizáciou schváleného projektu až po jeho celkové ukončenie. Manažér informovania a publicity zabezpečuje všetky propagačné aktivity realizované SO/RO a cez projekty Technickej pomoci refunduje činnosti odboru.

Pracovné úkony referátu financovania a kontroly projektov vykonávajú finanční a kontrolní manažéri. Ich činnosť je zameraná najmä na kontrolu verejného obstarávania, kontrolu žiadostí o platbu a kontrolu projektov priamo na mieste realizácie projektu.

1. Implementácia projektov

Každý doručený projekt musel prejsť formálnou kontrolou za osobnej účasti žiadateľa. Na základe rezervácie si žiadateľ mohol zvoliť termín na predloženie žiadosti niekoľko

týždňov vopred, čo mu poskytovalo dostatok času na kompletizáciu stavebnej projektovej dokumentácie a povinných príloh k žiadosti o poskytnutie NFP. Ak sa aj napriek tomu pri odovzdávaní projektu vyskytli nejaké nedostatky, prijímateľ ich mohol odstrániť do 7 kalendárnych dní. Najčastejšie sa opakujúcimi nedostatkami pri odovzdávaní boli chyby v stavebnej projektovej dokumentácii, neúplné a nesprávne štruktúrované rozpočty, nepreukázané vlastnícke vzťahy k pozemkom na ktorých sa mal realizovať projekt, stavebné povolenia bez právoplatnosti a iné. Takto nastavený systém odovzdávania žiadostí s možnosťou doplnenia chýbajúcich alebo nesprávnych príloh umožnil väčšine žiadateľov prejsť do odborného hodnotenia.

Cieľom odborného hodnotenia bolo posúdenie súladu žiadosti s hodnotiacimi kritériami, ktoré boli žiadateľovi známe už od vyhlásenia príslušnej výzvy. V procese hodnotenia bola posudzovaná účelnosť a spôsob realizácie projektu, rozpočet a nákladová efektívnosť, administratívne a technické kapacity žiadateľa a udržateľnosť projektu 5 rokov po jeho ukončení. Žiadosti sa hodnotili ako celok na základe údajov a informácií uvedených v žiadosti a jej povinných prílohách a ich výsledkom bolo bodové ohodnotenie. Žiadosti, ktoré dosiahli aspoň minimálny stanovený počet bodov, postúpili do výberového procesu, kde boli následne komisiou odporúčané ministromi na schválenie alebo neschválenie.

Po schválení žiadosti, podpise Zmluvy o poskytnutí NFP a kontrole verejného obstarávania sa začnú realizovať aktivity projektu. Ak bol projekt odborne a zodpovedne pripravený, aktivity aj harmonogram prác boli v súlade so zmluvou, projekt bol ukončený riadne a včas dorúčením záverečnej monitorovacej správy a záverečnej žiadosti o platbu, vtedy implementácia samotného projektu prebiehala bez najmenších problémov. **K 31.12.2013 je finančne ukončených 82 projektov.**

Samotná realizácia schváleného projektu priniesla však so sebou aj situácie, ktoré nie vždy mohli byť predvídateľné v čase predloženia žiadosti o NFP. Vzhľadom na to, že projekty sú implementované v neustále sa meniacom prostredí a na ich úspešnú realizáciu vplýva veľké množstvo faktorov, prijímatelia na odbor implementácie doručujú množstvo žiadostí o zmenu projektu. Každá žiadosť o zmenu projektu je administratívne a časovo náročná, odborne zložitá a takmer vždy jej výsledkom sú neoprávnené výdavky, ktoré musí znášať obec/mesto. Často musí prijímateľ prerušiť stavebné práce a čakať na schválenie zmeny, čo komplikuje plnenie Zmluvy o dielo a ohrozuje zazmluvnený termín ukončenia stavby. Takýto proces **zmenového konania** sa doteraz realizoval u **81 projektov**.

Počas celej implementácie projektu je projekt monitorovaný príslušným projektovým manažérom. Účelom monitorovania je dôsledné a pravidelné sledovanie stavu realizácie aktivít projektu a plnenie povinností vyplývajúcich prijímateľovi zo zmluvy. Prijímateľ je povinný zasielať monitorovacie správy od uzavretia zmluvy o poskytnutí NFP až do skončenia jej trvania, tzn. ešte 5 rokov po ukončení realizácie všetkých aktivít projektu. V rámci zazmluvnených projektov prijímatelia na SO/RO doručili na kontrolu **254 priebežných, 82 záverečných a 73 následných monitorovacích správ**. Na základe posúdenia údajov v monitorovacích správach bola v niektorých prípadoch iniciovaná kontrola na mieste alebo požadované vrátenie už vyplateného NFP.

V rámci decentralizovaných opatrení Riadiaci orgán v spolupráci so sprostredkovateľskými orgánmi vyhlásil **11 výziev**:

- **Podpora a rozvoj infraštruktúry cestovného ruchu** – 1 výzva; oprávnený žiadateľ obec/mesto/VÚC; projekty boli zamerané na tvorbu stratégií cestovného ruchu, zriadenie web stránky, tlač propagačných materiálov, budovanie partnerstiev a pod.;
- **Regenerácia sídiel** – 3 výzvy; projekty boli realizované len v centrách obcí/miest; zahŕňali rekonštrukciu miestnych komunikácií, chodníkov, lávok a mostov, verejného osvetlenia, autobusových zastávok, regeneráciu a výsadbu zelene, úpravu verejných priestranstiev;
- **Regenerácia sídiel s rómskym osídlením** – 2 výzvy; aktivity identické ako uvedené vyššie; oprávnené bolo celé územie obce/mesta, v ktorom sa nachádza rómska populácia;
- **Regenerácia sídiel – strategické dokumenty regiónov** – 1 výzva; žiadateľ VÚC; oprávnenými aktivitami boli spracovanie územno-plánovacej dokumentácie, spracovanie programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja, vypracovanie sektorových rozvojových dokumentov;
- **Regionálne komunikácie** – 4 výzvy; žiadateľ VÚC; projekty zamerané na výstavbu a rekonštrukciu ciest II. a III. triedy, budovanie dopravných subsystémov a rekonštrukciu mostov.

	Počet prijatých žiadostí	Počet schválených žiadostí	Počet zmlúv	Schválené NFP 95% (tis. €)	Počet ukončených projektov	Počet projektov v realizácii
Cestovný ruch	14	8	8*	1 283	3	4
Regenerácia sídiel	134	90**	83	57 988	68	15
Regenerácia sídiel s rómskym osídlením	34	24	23	28 171	6	17
Strategické dokumenty	16	14	14	822	0	14
Regionálne komunikácie	13	11	11	38 163	5	6
Spolu	211	147	139	126 427	82	56

*po podpise zmluvy 1 prijímateľ odstúpil od zmluvy

**12 žiadostí je ešte v hodnotiacom procese

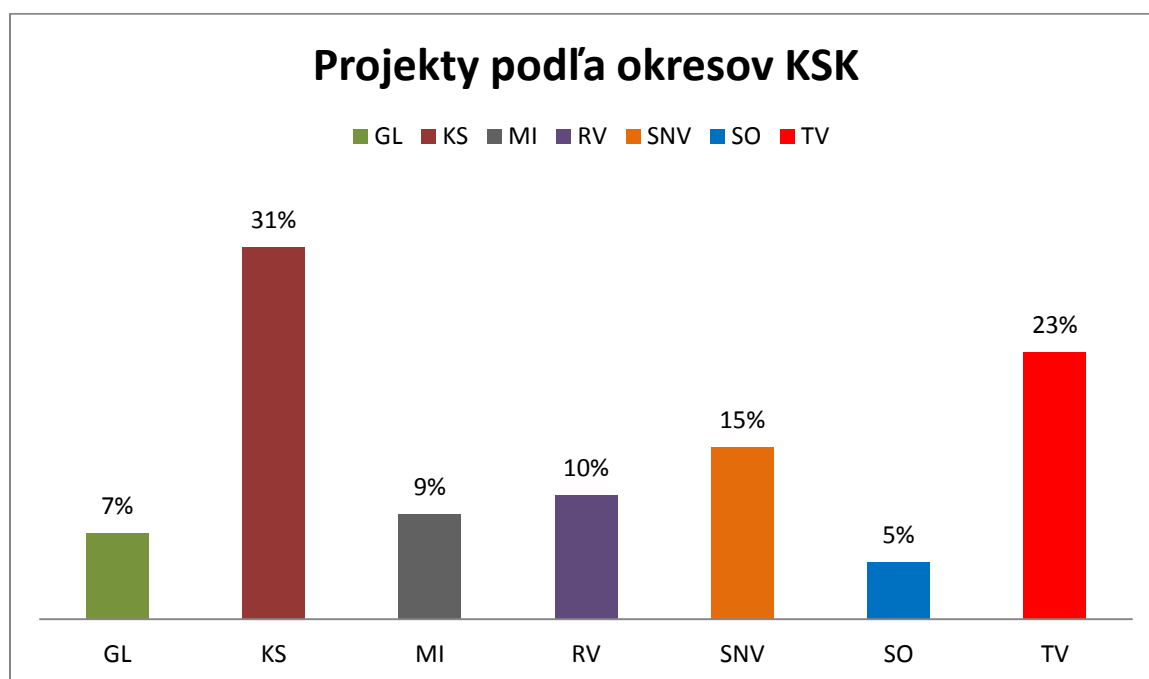
Z uvedenej tabuľky vyplýva, že záujem o realizáciu projektov z prioritnej osi Regenerácia sídiel bol v našom kraji dostatočný. Vo veľkej miere k tomu prispel aj fakt, že v uplynulom období boli investície do obnovy či výstavby občianskej infraštruktúry zo strany miestnej samosprávy dlhodobo podhodnotené. Preto množstvo z nich využilo šancu revitalizovať svoje verejné priestranstvá, cesty a chodníky a zapojili sa do výziev vyhlásených najmä v rokoch 2009 a 2010. Pomerne veľký záujem obcí bol aj o výzvy, v ktorých bola

možnosť odstraňovať následky povodní z roku 2010. V prvom kole už je schválených 6 žiadostí, v druhom kole 12 žiadostí ešte čaká na rozhodnutie výberovej komisie.

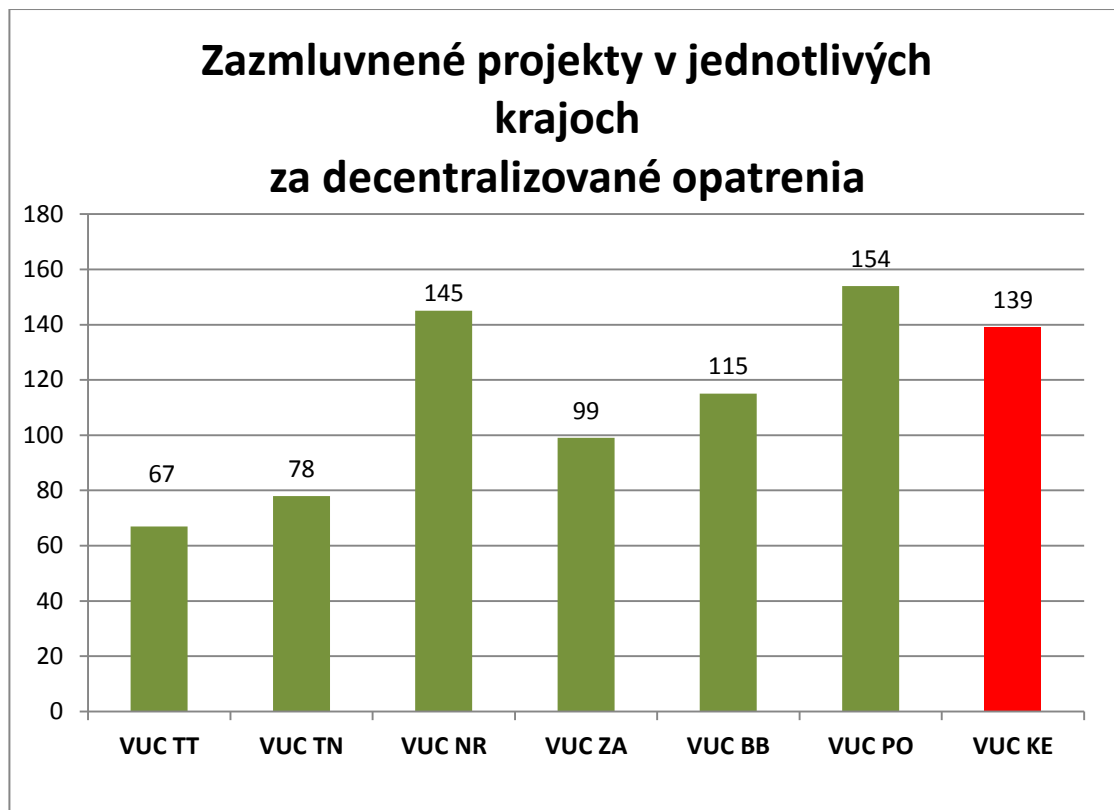
Košický samosprávny kraj ako oprávnený žiadateľ pre prioritnú os Regionálne komunikácie podával žiadosti v každej vyhlásenej výzve, v doteraz ukončených projektoch obnovil 118,8 km ciest II. a III. triedy, rekonštruoval 7 mostov a prebudoval 6 križovatiek. Stavebné práce v ďalších šiestich schválených projektoch začnú v jarných mesiacoch tohto roka a ukončené budú najneskôr v júni 2015.

V prípade výzvy 4.1d Strategické dokumenty regiónov má KSK podpísaných 14 zmlúv na spracovanie sektorových rozvojových dokumentov, týkajúcich sa napr. rozvoja kreatívnej ekonomiky, surovinovej politiky, financovania ciest II. a III. triedy, nakladania s odpadmi, budovania logistického centra pre agrokomodity a iné. V súčasnosti prebieha verejná súťaž na spracovanie stratégií, ukončené musia byť najneskôr do konca roka 2015.

Počet schválených projektov v jednotlivých okresoch približne odráža ich veľkosť, ale aj počet oprávnených obcí/žiadateľov z tzv. pólov rastu. Jednoznačne najviac schválených projektov (31%) bolo v okrese Košice okolie, kde sa o podporu mohlo uchádzať až 32 obcí. Z celkového počtu schválených projektov v našom kraji sa najmenej projektov realizuje v Sobrance (5%) a Gelnickej (7%), na čo má vplyv skutočnosť, že okres Sobrance má len 9 obcí v póloch rastu a okres Gelnica len 12 obcí.

Pre názornú predstavu a porovnanie sa s ostatnými krajmi je uvedený nasledovný graf.

Pri posudzovaní úspešnosti nemožno vychádzať len z absolútnych čísel schválených žiadostí, ale treba zohľadňovať aj počet oprávnených žiadateľov. Z uvedeného grafu vyplýva, že pri **porovnaní zazmluvnených projektov k počtu oprávnených žiadateľov dosiahol Košický samosprávny kraj v rámci úspešnosti najlepšie výsledky**. Ak vezmeme do úvahy, že v našom kraji je len 130 obcí oprávnených žiadateľov, ktorým bolo zazmluvnených 139 projektov, potom je **úspešnosť kraja až 107%** (jeden žiadateľ mohol podávať a byť úspešný vo viacerých výzvach a opatreniach). Nasleduje Nitriansky kraj so 156 obcami a 145 zazmluvnenými projektmi, kde je úspešnosť 93% a Prešovský kraj so 176 obcami a 154 projektmi, kde je úspešnosť len 86%.

Uvedené čísla potvrdzujú jednak vysokú pripravenosť miestnej samosprávy čerpať európske peniaze, ale aj vysokú odbornosť a dobre pripravené projekty v KSK.

2. Financovanie a kontrola projektov

Predmetnú činnosť v programovom období 2007 – 2013 vykonával referát financovania a kontroly projektov (ďalej „RFKP“) so zameraním predovšetkým na:

- administratívnu kontrolu dokumentácie z procesu verejného obstarávania realizovaného prijímateľom po podpise Zmluvy o poskytnutí NFP, závery ktorej boli následne premietnuté do dodatku k tejto zmluve,
- komplexnú administratívnu kontrolu každej žiadosti o platbu,
- finančné riadenie projektov v spolupráci s Platobnou jednotkou na riadiacom orgáne, t.j. čerpanie finančných prostriedkov z EÚ a ŠR buď formou refundácie alebo predfinancovania, zúčtovanie prideleného NFP, riešenie vzniknutých nezrovnalostí pri čerpaní prostriedkov a vrátenie finančných prostriedkov v súvislosti so vznikom zistených nezrovnalostí,
- kontrolu realizácie projektov priamo na mieste,
- spracovanie stanovísk k žiadostiam o zmenu projektov s prihliadnutím na výsledky už predtým realizovaného procesu verejného obstarávania, ako aj finančného čerpania projektu do vzniku zmeny projektu.

Jednotlivé pracovné úkony vykonávali finanční a kontrolní manažéri v súlade s platnou riadiacou dokumentáciou, najmä Interným manuálom procedúr. Aj keď kontrolná činnosť a financovanie projektov sa vzájomne prelínajú a nemožno ich v rámci implementácie projektov oddeliť, hodnotenie obidvoch oblastí za celé programové obdobie so stavom k 31.12.2013 je nasledovné:

Financovanie projektov

Proces financovania projektov je stanovený v Systéme finančného riadenia štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013 a začal sa realizovať podaním žiadosti o platbu (ďalej „ŽOP“). Počas celého programového obdobia resp. k 31.12.2013 bolo podaných celkom **539 ŽOP**, pričom prijímatelia uprednostnili systém predfinancovania s následným zúčtovaním pred refundáciou, ako ďalším možným spôsobom financovania.

Celkové čerpanie finančných prostriedkov z prostriedkov EÚ a ŠR podľa jednotlivých delegovaných opatrení ROP je uvedené v nasledujúcej tabuľke.

v tis.EUR

Opatrenie ROP	Zmluvný objem NFP*	Počet ŽoP	Čerpanie nenávratných finančných prostriedkov								% čerpania
			2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Spolu	
3.2b	858	18	0	0	0	0	0	48	370	418	48,72
4.1a	46 762	390	0	0	0	1 616	15 335	19 554	6 886	43 391	92,79
4.1c	19 487	105	0	0	0	0	0	6 469	8 524	14 993	76,94
5.1	11 257	26	0	0	0	0	5 712	5 209	32	10 953	97,30
Spolu	78 364	539	0	0	0	1 616	21 047	31 280	15 812	69 755	89,01

*NFP po verejnom obstarávaní

Z údajov vyplýva celkové čerpanie k 31.12.2013 vo výške 69 755 tis. EUR a v percentuálnom vyjadrení 89,01 %. Dočerpávanie schválených objemov finančných prostriedkov bude prebiehať aj v priebehu rokov 2014 a 2015.

Skôr, ako na základe podaných ŽOP došlo k úhrade nenávratných finančných prostriedkov Platobnou jednotkou na účet prijímateľa, celá dokumentácia ŽOP podliehala administratívnej kontrole z formálneho i vecného hľadiska.

Kontrola projektov

V rámci kontrolnej činnosti sa vykonávali nasledujúce typy kontrol:

- administratívna kontrola procesu verejného obstarávania,
- administratívna kontrola ŽOP,
- kontrola na mieste realizácie projektu.

Administratívna kontrola procesu verejného obstarávania

Na SORO – Referát financovania a kontroly projektov bolo v celom programovom období zo strany prijímateľov doručených na kontrolu **140 komplexných dokumentácií**, vrátane opakovaného procesu verejného obstarávania. **Ukončených bolo 134 kontrol**, ostatné sú v štádiu rozpracovania. Verejné obstarávania boli skontrolované v objeme 82 367 tis. EUR a v rámci týchto kontrol boli vyčíslené neoprávnené výdavky vo výške 2 558 tis. EUR. Z celkového počtu predložených dokumentácií bolo 18 zamietnutých a pri väčšine z nich bol proces verejného obstarávania zopakovaný. Výsledky kontrol boli odstupované projektovým manažérom za účelom spracovania dodatku k zmluvám o poskytnutí NFP.

Administratívna kontrola ŽOP

Je ďalším typom kontroly, pri ktorej každá podaná ŽOP bola kontrolovaná po **formálnej a vecnej stránke**. Kontrolní a finanční manažéri preverovali žiadosti vrátane účtovných dokladov, či sú v súlade so Zmluvou/dodatkom o poskytnutí NFP, so zmluvou o dielo, monitorovacími správami, či sú všetky výdavky oprávnené, atď. Kontrola bola administratívne náročná a vyžadovala úzku spoluprácu s prijímateľom hlavne za tým účelom, aby žiadosti neboli zbytočne zamietané alebo zrušené pre rôzne nedostatky. Aj napriek maximálnej snahe vyjsť v ústrety prijímateľovi, z celkového počtu 539 podaných ŽOP bolo 40 ŽOP zrušených alebo zamietnutých pre ich neúplnosť. Tieto žiadosti boli následné prepracované, doplnené a znovu predložené. Po úplnej a ukončenej kontrole ŽOP finanční manažéri predkladali celú dokumentáciu na Platobnú jednotku, ktorá realizovala úhradu ŽOP na účet prijímateľa.

Ak sa zistili neoprávnené výdavky ešte pri kontrole ŽOP, t.j. pred jej úhradou, o ich výšku sa kráti požadovaná suma a Platobná jednotka uhradila prijímateľovi takto upravenú resp. zníženú sumu.

Ak už došlo k úhrade ŽOP a dodatočne sa pri kontrole realizácie projektu priamo na mieste zistili neoprávnené výdavky, išlo o tzv. **nezrovnalosť** a prijímateľ bol povinný neoprávnenú finančnú sumu vrátiť späť na Platobnú jednotku.

K 31.12.2013 sme evidovali 77 nezrovnalostí v celkovej sume 1 001 444,30 EUR. Vo väčšine prípadov išlo o typ nezrovnalostí - neoprávnené výdavky pri kontrolách na mieste a v troch prípadoch išlo o porušenie predpisov verejného obstarávania. Všetky nezrovnalosti boli prijímateľmi riadne vysporiadané a finančné prostriedky vrátené späť do štátneho rozpočtu.

Kontrola na mieste

Kontrola na mieste, t.j. priamo v meste či obci ako prijímateľa sa vykonávala minimálne raz počas realizácie projektu. Na základe poverenia na výkon kontroly zamestnanci referátu vykonali do 31.12.2013 **96 kontrol na mieste**.

Hlavný dôraz sa kládol najmä na kontrolu skutočného dodania tovarov, prác a služieb deklarovaných na faktúrach (dodacie listy, inventarizačné čísla, stavebný denník, ...) a ich súlad so ŽoP, projektovou dokumentáciou a zmluvou o NFP, ďalej na správnosť účtovania projektu, jeho publicitu a pod. Celkove boli skontrolované finančné prostriedky vo výške 22 053 tis. EUR z celkových oprávnených výdavkov kontrolovaných projektov v objeme 61 842 tis. EUR, čo v percentuálnom vyjadrení činí 35,66 %. Pri výkone týchto kontrol sme za obdobie rokov 2007 – 2013 zistili výšku neoprávnených výdavkov v sume 400,9 tis. EUR, čo predstavuje 1,82 % z celkovo skontrolovaného objemu finančných prostriedkov.

Najčastejšie zistenia spočívali v tom, že prijímateľom dodávatelia vyfakturovali práce, ktoré neboli v čase kontroly vôbec zrealizované, alebo boli dodané nižšie množstvá materiálov, než boli fakturované a došlo tiež k zámene materiálu oproti projektu.

Vzhľadom na celkový proces implementácie projektov kontroly na mieste sa začali realizovať až v druhej polovici programového obdobia a pokračujú aj v súčasnosti. Keďže viaceré projekty sú ešte v štádiu realizácie a niektoré sa začnú realizovať až v budúcom období, ťažisko kontrolnej činnosti referátu bude spočívať práve vo výkone tohto typu kontrol.

3. Publicita a informovanosť

O možnostiach získania podpory z jednotlivých výziev sme oprávnených žiadateľov priebežne informovali viacerými spôsobmi. Pre účely zabezpečenia informovania a publicity ešte pred vyhlásením prvej výzvy v marci 2009 zriadil odbor implementácie SO/RO na internetovej stránke Úradu KSK www.vucke.sk sekciu implementácie SO/RO ako hlavný informačný zdroj pre žiadateľov. Stránka je prepojená aj na stránku RO www.ropka.sk, z ktorej je možnosť stiahnuť podklady a dokumenty k výzvam. V roku 2012 vytvorilo SO/RO novú web-stránku www.nasaobec.eu, cieľom ktorej je okrem zverejňovania aktuálnych informácií motivovať obce a mestá k väčšej aktivite v oblasti získavania finančných zdrojov cez úspešne realizované projekty. Na tejto stránke sme vyhlásili aj **súťaž o najkrajšiu kresbu/fotografiu** „Ako sa zmenila naša obec“. Na odbor bolo od žiakov základných

a stredných škôl nášho kraja doručených 254 kresieb a 81 fotografií, z ktorých víťazné boli vybrané na základe elektronického hlasovania. Najkrajšie dielka boli uverejnené v **kalendári na rok 2013**, ktorý vydal SO/RO (300 ks).

Ku výzvam odbor zorganizoval celkovo **9 informačných podujatí** s cieľom uľahčiť žiadateľom orientáciu vo výzvach a príslušných dokumentoch, ale najmä predísť možným chybám pri spracovaní projektu. Za týmto účelom sme poskytovali pre primátorov miest a starostov obcí aj množstvo konzultácií a osobných pracovných stretnutí priamo v priestoroch SO/RO.

Vzhľadom na často sa opakujúce nedostatky a chyby vo verejnom obstarávaní a žiadostiach o platbu, odbor implementácie uskutočnil **odborný seminár** venovaný špeciálne tejto problematike. Cieľom bolo, aby žiadatelia predkladali kvalitne spracovanú dokumentáciu a kontrolný proces zo strany SO/RO bol efektívny a bez časových prieťahov, čím by sa zabezpečilo plynulejšie čerpanie finančných prostriedkov. Priebežne sme spracovávali a prijímateľom rozdávali alebo rozposielali aj **6 odborných brožúr**, v ktorých sme upozorňovali na možné úskalia týkajúce sa samotnej realizácie projektu od podpisu zmluvy o poskytnutí NFP až po finančné ukončenie projektu.

V rámci zviditeľnenia a zvýšenia povedomia verejnosti o úlohe krajskej samosprávy, ale aj samotného odboru, bol spracovaný 17 minútový **inštruktážny dokumentárny film** s názvom „Obce menia svoju tvár“, ktorý bol odvysielaný v regionálnych televíziách. V náklade 350 ks bola vydaná **publikácia** „Obce sa menia na nepoznanie – úloha sprostredkovateľských orgánov v procese decentralizácie“ a usporiadané **4 regionálne konferencie k ROP**, na ktorých sa hodnotil pokrok v implementácii projektov za predchádzajúce obdobie a prezentovali sa skúsenosti s realizáciou úspešných projektov.

4. Financovanie činnosti SORO

Činnosť odboru je plne hrazená z projektu Technická pomoc. Na zabezpečenie všetkých funkcií týkajúcich sa delegovaných kompetencií je na základe Zmluvy o financovaní činností SO/RO na roky 2007-2015 vyčlenených 1 751 tis. €. Finančné prostriedky sú refundované prostredníctvom žiadostí o platbu a sú využívané na nasledovné aktivity:

- publicita a informovanie,
- mzdy zamestnancov,
- cestovné náhrady, školenia,
- výpočtová technika,
- interiérové vybavenie,
- telekomunikačné a poštové služby,
- kancelársky materiál, servis a údržba služobného auta, pohonné hmoty a iné.

5. Auditovanie odboru

Od vzniku Odboru implementácie SORO pre ROP je jeho činnosť preverovaná rôznymi kontrolnými orgánmi a rôznymi typmi kontrol a auditov:

- 9 vládnych auditov (jeden audit trval aj niekoľko týždňov) z úrovne MF SR ako orgánu auditu; audit vykonávali na základe poverenia pracovníci Správy finančnej kontroly v Košiciach, pričom posledné dva prebiehajú aj súčasnosti;
- 1 kontrola výkonu delegovaných právomocí RO na SO/RO KSK v zmysle Splnomocnenia kontrolnými pracovníkmi riadiaceho orgánu;
- 5 tematických kontrol z úrovne RO;
- 1 kontrola z úrovne Najvyššieho kontrolného úradu so zameraním na kontrolu systému pôsobenia SO/RO pre ROP;
- 1 kontrola vykonaná spoločnosťou KPMG, ktorá na základe zmluvy s RO hodnotila pôsobenie a činnosť všetkých SORO pre ROP.

Hlavným účelom a cieľom auditov je získať uistenie o účinnosti riadiaceho a kontrolného systému Regionálneho operačného programu. Závažné nedostatky neboli zistené. Audítorská skupina vo všetkých prípadoch konštatovala, že *„overený systém funguje správne, sú potrebné len minimálne zlepšenia“*.

Rovnako v súvislosti s výkonom vládnych auditov v priebehu celého obdobia, predmetom ktorých bola aj kontrola dodržiavania postupov pri implementácii projektov, sme v rámci súčinnosti boli povinní pripraviť požadovanú dokumentáciu na kontrolu, ktorá bola rozsiahla, ďalej poskytovať rôzne informácie, spracovávať stanoviská a vysvetlenia k jednotlivým zisteniam podľa požiadaviek audítorskej skupiny. Vládne audity sa vykonávajú nepretržite, kontrola činnosti prebieha od vzniku odboru implementácie SO/RO pre ROP.

V súčasnosti ešte nie je ukončený audit o získaní uistenia o účinnosti riadiaceho a kontrolného systému ROP zo dňa 12.7.2013 a už Správa finančnej kontroly Košice zahájila dňa 10.3.2014 nový audit, ktorého cieľom je získanie uistenia o oprávnenosti výdavkov na vybranej vzorke projektov.

6. Záver

Programové obdobie sa teoreticky skončilo, no v praktickej rovine platí a realizuje sa tzv. pravidlo n+2.¹ Mnohé mestá a obce majú už svoje projekty ukončené, niektoré ešte len začínajú s realizáciou. Úroveň zazmluvnených a čerpaných finančných prostriedkov u väčšiny projektov, ktoré sú v súčasnosti v realizácii, vytvára vysoko pravdepodobný predpoklad na úplné vyčerpanie alokovaných finančných prostriedkov v skoršom termíne ako do konca roka 2015.

---

¹ Pravidlo n+2 znamená, že vyčerpanie záväzku roku 2013 je potrebné vyčerpať a deklarovať v žiadostiach o platbu na EK do 31.12.2015

Prax ukázala, že doterajšie pôsobenie odboru ako sprostredkovateľského orgánu na regionálnej úrovni má svoje opodstatnenie. Aj keď pôvodná predstava o plnohodnotnom SO/RO so všetkými rozhodovacími kompetenciami nebola celkom naplnená, prínos pre krajskú samosprávu je nesporný. Posilnenie decentralizácie právomocí smerom k regionálnym inštitúciám vedia najviac oceniť primátori a starostovia obcí, pre ktorých sú Košice bližšie ako Bratislava a pri implementácii projektov sa s požiadavkami nemusia obracať na ministerstvo. Rovnako vyzdvihujú aj skúsenosti a odbornú pomoc poskytovanú zo strany zamestnancov SO/RO, pozitívne hodnotia rýchlu dostupnosť v prípade konzultácií projektov, ústretovosť pracovníkov pri riešení problémov a aj ich snahu o čo najefektívnejší a plynulý spôsob využívania eurofondov.

Význam postavenia a zriadenia SO/RO bol deklarovaný aj v Programovom vyhlásení vlády na roky 2012 – 2016, kapitola 7 Rozvoj regiónov Slovenska, kde je uvedené: *„Súčasná prax ukázala, že sprostredkovateľské orgány, vytvorené v rámci samosprávnych krajov, významne pomohli k úspešnému čerpaniu financií z ROP. Vláda preto vytvorí na úrovni samosprávnych krajov podmienky na uplatnenie riadiacich a implementačných štruktúr v rámci pomoci a podpory z fondov EÚ, v línii strategických cieľov novej kohéznej politiky na roky 2014 – 2020.“* Rovnakú podporu pre SO/RO vyjadrili aj starostovia a primátori množstvom podporných stanovísk a listov, zaslaných v minulom roku predsedovi Košického samosprávneho kraja.

Zdalo by sa, že skúsenosti a finančné prostriedky vložené do vybudovania SO/RO na úrovni VÚC budú v budúcom Integrovanom Regionálnom operačnom programe kontinuálne využité aj v programovom období 2014 – 2020. Ale doterajšie kroky a rokovania zatiaľ smerujú k tomu, že MPRV SR nie je naklonené myšlienke, aby sa konania o ŽoNFP robili na SO/RO, z čoho vyplýva, že **SO/RO nemá byť výkonný orgán ako doteraz**, ale len koordinačný a **mal by robiť len predvýber a posudzovanie projektových zámerov**. Z pohľadu Úradu KSK je takéto riešenie neprijateľné, keďže regionálny rozvoj kraja je plne v kompetencii KSK. Preto v budúcnosti bude potrebné **vyvinúť značné úsilie** na politickej a odbornej úrovni, aby kompetencie boli zachované **minimálne** v takom rozsahu, ako v súčasnom období zabezpečuje SO/RO pre ROP na VÚC, t.j. projektové riadenie, finančný manažment a kontrola implementácie projektov.

V Košiciach dňa 21.03.2014

Vypracoval : Ing. Beáta Cimermannová
Ing. Katarína Svistáková